

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

19.03.2021 ел

Баулы шәһәре

КАРАР

№39

Татарстан Республикасы Баулы
муниципаль районының «Ласточка»
ҮБСЯИУ Уставын яңа редакциядә
раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгының "Коррупциягә каршы көрәш турында" 25.12.2009 № 273-ФЗ Федераль законы нигезендә оешмаларда (учреждениеләрдә) мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау һәм җайга салу чаралары турында 01.06/8579 номерлы хаты нигезендә, Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы башкарма комитеты

КАРАР ИТӘ:

1. Кушымтадагы Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Ласточка» үзидарәле балалар сәламәтләндерү һәм ял иттерү учреждениясе Уставын яңа редакциядә расларга.

2. Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Карлыгач» ҮБСЯИУ директоры С.Н. Мөхәммәтҗановага Россия Федерациясе Федераль салым хезмәтенә Татарстан Республикасы буенча 18нче районара ИФНСында гамәлгә кую документларына үзгәрешләргә дәүләт теркәвенә вәкаләт бирергә.

Житәкче

И.И. Гозәеров

Татарстан Республикасы
Баулы муниципаль районының
2021 елның 19 мартындагы
39 номерлы карары белән
расланган

Татарстан Республикасы
Баулы муниципаль районы
«Ласточка» үзидарәле балалар
сәламәтлөндерү һәм ял иттерү учреждениясе
УСТАВЫ

2021 ел.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының «Ласточка» автоном балалар савыктыру-ял итү учреждениесе (стационар белән), алга таба «Учреждение» дип аталачак, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Автономияле учреждениеләр турында» Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесенең карар белән (219 номерлы) «Ласточка» муниципаль коммерциягә карамаган балалар сәламәтләнדרү-ял итү учреждениесе тибын үзгәртү юлы белән төзелде.

1.2. Учреждениесенең тулы рәсми исеме:

тулы исеме: «Ласточка» Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы үзидарәле балалар сәламәтләнדרү һәм ял иттерү учреждениесе.

кыскартылган исем: «Карлыгач» ҮБСЯИУ.

1.3 “Карлыгач” коммерцияле булмаган, автономияле балалар сәламәтләнדרү-ял итү һәм белем бирү учреждениесе булып тора; ел әйләнәсе балалар, үсмерләр һәм яшьләрнең ялын, сәламәтләндрү һәм буш вакытын тәэмин итү өчен булдырылган һәм аларның рухи һәм физик үсеше, төрле ижади ихтияжларын канәгатьләндрү өчен билгеләнгән стационар базалы оешма.

Учреждение шәһәр читендә, балалар һәм яшьләрне ял итү һәм сәламәтләндрү өчен экологик уңайлы зонада урнаша. Стационар базасында матди-техник база, шулай ук балалар, үсмерләр һәм яшьләр тәүлек бие булырлык башка шартларны үтәү каралган.

Учреждение базасында булырга мөмкин:

- стационар балалар сәламәтләндрү лагерьлары;
- жәйге профильле палаткалы лагерьлар;
- туристлык базалары һәм үзәкләре; туристлык базалары;
- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр клублары һәм кызыксынулар биенча түгәрәкләр;
- яшьләр гаилә клублары кызыксыну биенча;
- эколог-социаль лаборатория.

1.4. Учреждениене гамәлгә куючының вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы башкарма комитеты үти, алга таба «Гамәлгә куючы» дип аталачак.

Учреждение мөлкәте милекчесе вәкаләтләре Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба - мөлкәт мөнәсәбәтләре биенча вәкаләтле орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.5. Учреждение дәүләт теркәве вакытыннан алып юридик зат була һәм юридик зат буларак Россия Федерациясе законнары нигезендә түбәндәгеләр булырга хокуклы:

- мөстәкыйль баланс, исәп-хисап сәчеты һәм Россия Федерациясенең банк һәм кредит учреждениеләрендә башка сәчетлар;
- мөһер, штамп, үз исеме белән, бланклар;
- адресы, символикасы һәм атрибутикасы (флагы, эмблемасы);
- үз исемненән мөлкәти һәм мөлкәти булмаган хокуклар алырга һәм гамәлгә ашырырга, бурычлар үтәргә, судларда дөгъвачы һәм жавапчы буларак чыгыш ясарга;
- оператив идарә хокукында аерымланган мөлкәт.

1.6. Учреждение үз эшчәнлеген Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы балалар, яшьләр эшләре, спорт һәм туризм органнары учреждениеләре эшчәнлеген оештыру биенча норматив-хокукый документлар, «Мөгариф турында» Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Законнары,

Баулы муниципаль районы башкарма комитетының норматив актлары, СанПиНа һәм әлеге Устав нормалары һәм таләпләре нигезендә гамәлгә ашыра.

1.7. Учреждение үзенең йөкләмәләре буенча аңа беркетелгән мөлкәт белән, күчемсез мөлкәттән һәм аеруча кыйммәтле күчәтләнмә мөлкәттән тыш, аңа беркетелгән яисә учреждение тарафыннан сатып алынган әлеге мөлкәтне сатып алуға бүлөп бирелгән акчалар исәбеннән җавап бирә.

1.8. Коммерциягә карамаган оешма буларак Учреждение эшқуарлык һәм башка хужалык эшчәнлеген бары тик тиешле максатларға ирешү өчен генә башкара ала.

1.9. Социаль хезмәт күрсәтү өлкәсендә, шулай ук медицина, мәгариф һәм эшчәнлекнең устав максатларына җавап бирә торган, әмма гамәлдәге законнар нигезендә махсус рөхсәт таләп итә торган башка төрләрән гамәлгә ашыру лицензия һәм аккредитация нигезендә башкарыла.

1.10. Учреждение эшчәнлеген тикшереп тору гамәлгә куючы, шулай ук үз компетенцияләре чикләрендә тиешле башкарма хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.11. Учреждение эшчәнлегенең үзәкчәлеге булып Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары билгеләгән тәртиптә кирәкле табигый, экологик, матди-техник, социаль-көнкүреш, санитария-гигиена, кадрлар һәм башка шартларның булуы тора, шуңа бәйлә рәвештә, елга кимендә бер тапқыр Учреждениене кабул итү (экспертиза) процедурасы уздырыла.

Кабул итү (экспертиза ясау) процедурасын үткәргәндә Учреждениедәге балаларның, яшүсмерләренең һәм яшьләренең ялын, сәламәтләнүен һәм ялын оештыру өчен шартларның таләпләргә туры килүе тикшерелә:

- балаларны, үсмерләренә һәм яшьләренә савыктыру, медицина һәм социаль реабилитацияләү, аларға даими медицина хезмәте күрсәтү;

- балаларның, яшүсмерләренең һәм яшьләренең тулы канлы ялын, сәламәтләнүен һәм белем бирү программалары буенча аларның дәресләрен тәэмин итү, физик культура, спорт һәм туризм, экология, әлеге максатлар өчен тиешле кадрларның булуы, шулай ук кирәкле әдәбият, уеннар, жиһазлар, кораллар, инструментлар белән тәэмин итү;

- балаларны, яшүсмерләренә һәм яшьләренә территорияләрдә, төзелеш нормаларына һәм кагыйдәләренә туры килә торган биналарда урнаштыру;

- санитария-гигиена нормаларына һәм кагыйдәләренә, техник һәм янгынга каршы куркынычсызлык таләпләренә;

- ризык әзерләү өчен махсус жиһазландырылган азык-төлек блоглары яисә жиһазландырылган урыннар булу;

- балаларны, яшүсмерләренә һәм яшьләренә аларның физиологик ихтыяжларына туры килә торган тулы кыйммәтле азык белән тәэмин итү.

1.12. Учреждениедә сәяси партияләренең, иҗтимагый сәяси һәм дини хәрәкәтләренең һәм оешмаларның оештыру структураларын булдыру һәм аларның эшчәнлегенә рөхсәт ителми.

1.13. Учреждениедә балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр инициативасы буенча Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә үз программалары буенча балалар-яшүсмерләр һәм яшьләр иҗтимагый берләшмәләре төзелә һәм эшли ала, алар үз уставлары һәм учреждение уставы нигезендә гамәлгә ашырыла. Лагерь җитәкчеләге һәм коллективы әлеге берләшмәләр эшендә ярдәм күрсәтә.

1.14. Баулы муниципаль районы башкарма комитеты Учреждение йөкләмәләре буенча җаваплы булмый. Учреждение Баулы муниципаль районы башкарма комитетының йөкләмәләре буенча җавап бирми.

1.15. Учреждениенең урнашкан урыны:

Юридик һәм фактик адрес: 423930 Татарстан Республикасы,
Баулы шәһәре, Северный тыкрыгы, 18.

2. Учреждение эшчәнлегенең максатлары һәм принциплары.

2.1. Учреждение эшчәнлегенең максаты - ял итү, сәламәтләнү, экологик-әхлакый тәрбия һәм балаларга, үсмерләргә һәм яшьләргә өстәмә белем алу өчен шартлар тудыру.

Балаларның, үсмерләренең һәм яшьләренең ял итүе һәм сәламәтләнүе, шулай ук аларның экологик-әхлакый тәрбиясе һәм өстәмә белем бирү дигәндә әлеге рекомендацияләрдә түбәндәгеләр аңлашыла:

- балаларда шәхеснең ижади потенциалын үстерүне тәмин итә торган шартлар һәм чаралар комплексы;

- аларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, авыруларны профилактикалау;

- санитария-гигиена һәм эпидемиягә каршы таләпләргә үтәү;

- организмны чыныктыру, физик культура, спорт һәм туризм, экология белән шөгыльләнү, сәламәт яшәү рәвеше һәм әйләнә-тирә мохиткә уңай йогынты ясау күнекмәләрен формалаштыру;

- экологик уңай мохиттә туклану һәм тереклек эшчәнлеге режимы.

Барлык чаралар да табигать законнарына һәм буйсына.

2.2. Учреждение эшчәнлегенең төп принципларына түбәндәгеләр керә:

- балаларның, үсмерләренең һәм яшьләренең тормышын һәм сәламәтлеген, аларның хокукларын һәм шәхси абруен яклау;

- баланың үз сәләтләрен үстерүгә хезмәт итә, нормалар һәм кагыйдәләр төркем әгъзаләренең үзләре тарафыннан эшләнә торган төрле клуб киңлекләренең максималь санын булдыру;

- индивидуаль мәнфәгатьләренең өстенлеге, эшчәнлекне, коллективны, педагогны сайлау иреге;

- баланы шәхесен һәм сәләтләрен үстерү;

- мөнәсәбәтләренең һәм сәламәтләнү-белем бирү программаларының гуманлы характеры;

- балаларның шәхси проблемаларын һәм конфликтларын хәл итүдә конфиденциальлек;

- балалар һәм педагогик үзидарәгә ярашып, бер генә кеше тарафыннан житәкчелек.

3. Эшчәнлек төре, балаларны, яшүсмерләргә һәм яшьләргә сәламәтләнү, ял итү процессын оештыру

3.1. Учреждение үз эшчәнлеген Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Устав законнарында билгеләнгән эшчәнлек предметы һәм максатлары нигезендә яшьләр сәясәте, мәгариф һәм физик культура өлкәсендә эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү юлы белән гамәлгә ашыра.

3.2. Учреждение эшчәнлегенең предметы һәм төрләргә түбәндәгеләр:

3.2.1. Учреждение жәйге чорда, шулай ук ел дәвамында мәктәп каникуллары вакытында балигъ булмаганнарның мәшгульлеген оештыру максатыннан 6 яшьтән 16 яшькә кадәрге балаларны һәм ел дәвамында (каникуллар вакытыннан тыш) 18 яшьтән 30 яшькә кадәр яшьләргә сәламәтләнү, ял итүгә оештыра. 18 яшьтән өлкәнрәк граждандарны Учреждениегә кабул иткән очракта, Лагерьның эчке эш тәртибе кагыйдәләренә һәм эше режимына үзгәрешләр кертелә.

3.2..2. Учреждение белем бирү һәм практик семинарлар, тренировка жыйналары, конференцияләр, ярышлар, спартакиадалар, олимпиадалар, турнирлар, балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өчен учреждение Уставының максатларына һәм бурычларына җавап бирә торган башка чаралар оештыра һәм үткәрә.

3.2.3. Учреждение учреждениедә торуга медицина ягыннан каршылыклары булмаган балаларны, яшүсмерләрне һәм яшьләрне ялга ала (кирәкле медицина документлары булган очракта).

Махсус расланган программа буенча учреждение "авыр яшүсмерләр" төркеме балаларын "авыр яшүсмерләр" белән эшлөгәндә социаль һәм башка нормативлар белән расланган санда кабул итәргә мөмкин.

Матди база, әзерлекле кадрлар һәм тиешле шартлар булганда, учреждение мөмкинлекләре чикләнгән һәм сәламәтлеге какшаган балаларны кабул итә ала. Шулай ук вакытта, әгәр моңа авыру характеры буенча медицина күрсәткечләре комачауламаса, сәламәт балалар һәм авыру балалар бергә булырга мөмкин. Сәламәт балалар һәм үсештәге тайпылышлары булган балаларның нисбәте 1: 20 нисбәтеннән арта алмый.

3.3. Учреждение мөстәкыйль рәвештә оештыру-педагогик эшчәнлек юнәлешләрен тәзи. Бу түбәндөгә юнәлешләр:

- балаларны савыктыру, үстерү, мәгариф, социаль тернәкләндерү программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру;

- баланы социальләштерү, Учреждениядә социаль хезмәттәшлек өчен шартлар тудыру;

- баланың интеллектуаль, психофизиологик, эмоциональ-әхлакый дөньясын үстерү буенча иң продуктив инновацион һәм педагогик технологияләрне модельләштерү һәм апробацияләү;

- балалар һәм яшүсмерләрне киң мәгънәдә сәламәтләндерү, балалар белән үзара хезмәттәшлекнең оптималь методикаларын гамәлгә ашырып, табигый-климат шартларын файдаланып, физик, әхлакый психологик яктан сәламәтләндерү;

- сәламәтләндерү һәм тәрбия бирү практикасын һәм алдынгы тәҗрибәне гомумиләштерү, фәнни, методик, гамәли яктан үзләштерү һәм тарату.

3.4. Стационар һәм палаткалы лагерьларда балаларның һәм яшүсмерләрнең булу вакыты балалар һәм яшьләрнең ялына, аларны сәламәтләндерүгә, мәшгульлекләренә кагылышлы норматив документлар нигезендә Учреждение тарафыннан билгеләнә. Балалар һәм яшүсмерләрнең учреждениедә һәм лагерьларда торышы бер яшьлекләр я төрле яшьлекләр жыелган берләшмәләрдә (төркемнәрдә, отрядларда, командаларда, гаиләләрдә) программаларның үзенчәлегенә, балаларның теләкләренә, аларның мәнфәгатьләре юнәлешенә, мәгариф бурычларына, социаль-көнкүреш һәм лагерьның башка шартларына бәйле рәвештә оештырыла.

3.5. Берләшмәләрдә (төркемнәрдә, отрядларда, командаларда, гаиләләрдә) балалар һәм яшүсмерләр саны Учреждениенә һәм лагерьның үзенчәлекле бурычлары һәм мөмкинлекләре белән билгеләнә.

3.6. Лагерьларның профильле сменаларын оештырганда һәм тематик программаларны гамәлгә ашырганда, балалар һәм персонал составы әлеге сменаларның программасы белән билгеләнә.

3.7.1. Профильле берләшмәләренә (түгәрәкләрнең, студияләренә, остаханәләренә, клубларның, секцияләренә) эшчәнлеге эчтәлеге, мәгариф һәм яшьләр эшләре, спорт, туризм һәм өстәмә белем бирү эчтәлегенә дөүләт органнары тарафыннан тәкъдим ителгән үрнәк уку планнары һәм программалары таләпләрен исәпкә алып, аларның җитәкчеләре тарафыннан билгеләнә. Педагогик хезмәткәрләр Учреждение җитәкчесе раслаган авторлык программаларын эшли ала. Профильле берләшмәләр үз эшчәнлеген Учреждение җитәкчесе раслаган «Берләшмәләр турында кагыйдәләр» нигезендә алып баралар.

3.7.2. Учреждение, лицензия булганда, укыту узган затларга өстәмә белем бирү программаларын үзләштерү турында яисә өстәмә белем бирү хезмәтләрен алу турында документлар бирергә хокуклы.

3.8. Учреждение администрациясе һәм коллективы кирәкле шартлар булганда, әлеге мохтаж балаларны һәм яшүсмерләргә социаль реабилитацияләү һәм психологик коррекция буенча дифференциацияләнган эш алып баралар, моңа тиешле белгечләргә жәлеп ителәр.

3.9. Учреждениядә медицина тээминатының түбәндәге формаларын кулланырга мөмкин:

- балалар белән, аның нәтижәләгән бәяләп, сәламәтләндерү эшен уздыру;
- сәламәтләндерү йогынтысының интенсивлыгының балага тәкъдим ителгән режимга адекватлыгын даими тикшереп тору;
- туклануны оештыруны системалы контрольдә тоту;
- санитария-гигиена һәм эпидемиягә каршы чаралар оештыру һәм аларны үткөрүне контрольдә тоту; балаларның имгәнүләрен профилактикалау чараларын оештыруны тикшереп тору;
- физик тәрбия, спорт-туристлык чараларын оештыруны тикшереп тору;
- санитария-агарту эшен үткөрү, сәламәт яшәү рәвешә һәм үз-үзеңне тотуның экологик нормаларын формалаштыру.

3.10. Учреждениедә һәм лагерьларда сәламәтләндерү чараларын сыйфатлы уздырган өчен оештыру һәм методик йөкләнеш, жаваплылык учреждениеләрнең медицина хезмәткәрләренә йөкләнә.

3.11. Балаларны һәм яшүсмерләргә физик тәрбияләү буенча төп эш формалары түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- көндәлек иртәнге гимнастика;
- йөзү белән шөгильләнү һәм чыныктыручы процедуралар;
- спорт һәм халык хәрәкәтчән уеннары;
- туристик, жәяүле һәм су походлары, экспедицияләр.

Төгәл шартларга һәм мөмкинлекләргә карап, әлеге формаларны башка түбәндәге формалар да тулыландырырга мөмкин:

- спорт һәм туристлык секцияләрендә һәм төркемнәрдә дәрәсләр;
- аерым уеннар яисә спорт һәм туризм төрләре буенча ярышлар;
- спартакиадалар, махсулаштырылган спорт бәйрәмнәре, туристлык слетлары һ.б.

3.12. Учреждениядә балаларны, яшүсмерләргә һәм яшьләргә сәламәтләндерүне, эш белән тээмин итүне, белем бирү процессын, берләшмәләр эшчәнлегә формааларны һәм ысулларын, педагогик хезмәткәрләргә осталыгын оештыруны камилләштерүгә юнәлтелгән методик эш алып барыла.

3.13. Учреждение башка белем бирү һәм социаль учреждениеләрнең педагогик коллективларына сәламәтләндерү һәм өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруда, балаларның ялын һәм мәктәптән тыш эшчәнлеген оештыруда, шулай ук балалар, үсмерләргә һәм яшьләргә ижтимагый берләшмәләренә һәм оешмаларына алар белән шартнамә буенча ярдәм күрсәтә.

3.14. Учреждение гамәлгә куючының биремнәре һәм иминиятләштерүче алдындагы мәжбүри социаль иминләштерү буенча йөкләмәләре нигезендә эшләргә башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә, өлешчә түләүгә яисә бушлай бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыра.

3.15. Учреждение устав максатларына ирешү өчен кирәкле һәм шул максатларга туры килә торган эшқуарлык һәм гамәлдәге законнар белән тыелмаган башка эшчәнлек белән шөгильләнәргә, үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен, шартнамә нигезендә юридик һәм физик затларны жәлеп итәргә, үзәндә булган финанс ресурслары исәбенә төп чараларны сатып алырга яисә арендааларга хокуклы.

3.16. Учреждениенең законнар нигезендә махсус рөхсәт - лицензия таләп ителгән эшчәнлекне гамәлгә ашыру хокукы Учреждениедә аны алган вакыттан яисә анда күрсәтелгән сроктан барлыкка килә һәм, әгәр законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, аның гамәлдә булу срогы узгач туктатыла. Гамәлдәге автоном учреждение төрен үзгәртү юлы белән төзелгән Учреждение аның уставында каралган эшчәнлек төрләрен лицензия, шулай ук дәүләт аккредитациясе турында таныклык нигезендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

4. Сәламәтләнדרү-тәрбия һәм белем бирү процессының хокуклары һәм бурычлары

4.1.1. Учреждениенең сәламәтләнדרү-тәрбия һәм белем бирү процессында учреждениедә рәсми рәвештә булган балалар, яшүсмерләр, яшьләр, ата-аналар яки аларны алмаштыручы затлар, учреждение хезмәткәрләре катнаша.

4.1.2. Сәламәтләнדרү-тәрбия һәм белем бирү процессында катнашучылар Россия Федерациясе һәм «Мәгариф турында» Татарстан Республикасы законнарын, әлеге Устав, башка норматив документларны үтәргә тиеш.

4.1.3. Сәламәтләнדרү-тәрбия һәм белем бирү процессында катнашучылар Учреждениенең биналарын, жиһазларын һәм инвентарьларын бозу өчен материал җаваплы.

4.2. Учреждениенең педагогик хезмәткәрләре түбәндәгеләргә хокуклы:

- Учреждение белән идарә итүдә әлеге Устав билгеләгән тәртиптә катнашу;
- белем бирү һәм тәрбияләү методикаларын, уку ярдәмлекләрен һәм материалларын, белем һәм күнекмәләрен бәяләү ысулларын сайлау һәм куллану иреге;
- квалификацияне күтәрү (бу максатларда администрация югары һөнәри белем бирү учреждениеләрендә, шулай ук яңадан эзерләү һәм квалификация күтәрү системасы учреждениеләрендә хезмәткәрләрен уңышлы уку өчен кирәкле шартлар тудыра);
- тиешле квалификация категориясенә ирәклә нигездә аттестация үткөрү һәм аттестация уңышлы узган очракта аны алу;
- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында, эш бирүче белән профсоюз комитеты арасында төзелгән Коллектив шартнамәдә билгеләнгән тәртиптә социаль гарантияләр һәм ташламалар.
- һөнәри намусыны һәм абруйны яклау.

4.3. Педагогик хезмәткәрләр Россия Федерациясенең хезмәт законнары нигезендә Учреждениегә эшкә алына.

4.4. Учреждение һәм администрациянең хезмәт мөнәсәбәтләре хезмәт шартнамәсе белән җайга салына, аның шартлары Россия Федерациясенең хезмәт турындагы законнарына каршы килмәскә тиеш.

4.5. Учреждениенең педагог хезмәткәрләре түбәндәгеләрен үтәргә тиеш:

- Учреждение Уставын һәм эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфаи инструкцияләрен, гамәлгә куючы карарларын башкарырга;
- Учрежденидә тәрбияләнүчеләрнең кешелек дәрәжәсен хөрмәт итү нигезендә тәртипне сакларга;

- Учреждение эшчәнлегенә һәм тәрбияләнүчеләр турында конфиденциаль мәгълүматны таратмаска;

- инвентарьны һәм жиһазларны эксплуатацияләгәндә, шулай ук чаралар уздырганда иминлек техникасы, житештерү санитариясе таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә;
- системалы рәвештә үз һөнәри квалификациясен арттырырга;
- билгеләнгән документацияне вакытында һәм пөхтә алып барырга;
- даими рәвештә бушлай медицина тикшерүе узарга;
- балаларны уку, сәламәтләндрү һәм тәрбияләү өчен җаваплы булырга;

- ата-ана шартнамәсен үтәргә;
- баланың гомерен һәм сәламәтлеген сакларга;
- ата-аналарның тәрбия, сәламәтләндерү һәм белем биру хезмәтләренә ихтыяжын канәгатьләндерүгә ярдәм итәргә;
- Учреждение мөлкәтен сакларга.

4.6. Учреждение түбәндәгеләргә хокуклы: үз эшчәнлегенә турында мәгълүматны, бәйсез тикшеренүләрнең нәтижәләрен дә кертеп, бастырып чыгарырга, нәшрият эшчәнлеген башкарырга.

4.7. Учреждение үз алдында куелган максатларны һәм бурычларны гамәлгә ашыру, эшчәнлекнең кулланыла торган формаларына һәм ысулларына туры килү, Устав билгеләгән функцияләргә үтәмәү өчен Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә җаваплы була.

4.8. Хезмәткәрләр һәм Учреждение арасындагы хезмәт мөнәсәбәтләре Учреждение җитәкчесә белән төзелгән хезмәт кодексы һәм хезмәт шартнамәсә белән җайга салына.

5. Гамәлгә куючы компетенциясә

5.1. Гамәлгә куючы компетенциясенә Учреждение белән идарә итү өлкәсендә түбәндәгеләр керә:

1) уставта каралган төп эшчәнлек нигезендә Учреждение өчен бирем кую һәм әлеге биремне үтәүне финанс белән тәмин итү;

2) Учреждение Уставын раслау, аңа үзгәрешләр кертү;

3) Учреждение филиалларын төзү һәм бетерү, аның вәкилләкләрен ачу һәм ябу турында Учреждение җитәкчесә тәкъдимнәрен карау һәм хуплау;

4) Учреждениегә үзгәртеп оештыру һәм бетерү, шулай ук аның төрен үзгәртү;

5) тапшыру актын яисә бүлү балансын раслау;

6) ликвидация комиссиясен билгеләү һәм арадаш һәм ахыргы ликвидация балансларын раслау;

7) Учреждение җитәкчесә билгеләү һәм аның вәкаләтләрен туктату, шулай ук федераль законнар белән эшчәнлекнең тиешле өлкәсә оешмалары өчен җитәкчесә билгеләүнең һәм аның вәкаләтләрен туктатуның һәм аның белән хезмәт шартнамәсен төзүнең һәм туктатуның башка тәртибе каралмаган булса, аның белән хезмәт шартнамәсен төзү һәм туктату;

8) Учреждение Күзәтчелек советы әгъзаларын билгеләп кую яисә аларның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

9) "Автоном учреждениеләр турында" Федераль закон нигезендә мондый алыш-бирешләр башкару өчен Учреждение мөлкәте белән алыш-бирешләр башкару турында Учреждение җитәкчесә тәкъдимнәрен карау һәм хуплау (Учредительнең ризалыгы таләп ителгән очракларда);

11) определение средства массовой информации, в котором Учреждение ежегодно обязано опубликовывать отчеты о своей деятельности и об использовании закрепленного за ним имущества;

10) Учреждение Күзәтчелек советы утырышын чакыру, шул исәптән Учреждение төзелгәннән соң өч көн эчендә мәҗбүри тәртиптә Учреждение Күзәтчелек советының беренче утырышын, шулай ук Учреждение Күзәтчелек советының яңа составының беренче утырышын (аны сайлаганнан соң өч көн эчендә);

11) Учреждение ел саен үз эшчәнлегенә турында һәм аңа беркетелгән мөлкәттән файдалану турында хисаплар бастырып чыгарырга тиешле массакуләм мәгълүмат чарасын билгеләү;

12) Учреждение эшчәнлеген тикшереп торы, Россия Федерациясә законнары белән расланган дәүләт статистик күзәтүе формасы буенча хисапны җыю һәм гомумиләштерү, шулай ук гамәлгә куючы тарафыннан расланган хисаплылык формалары буенча;

13) «Автономияле учреждениеләр турында» Федераль законда каралган башка мәсьәләләргә хәл итү.

6. Учреждение органнары

6.1. Учреждение органнары - Учреждениенең күзәтү советы, Учреждение житәкчесе, Учреждение хезмәткәләренең гомуми жылышы, шулай ук федераль законнар һәм Учреждение Уставы тарафыннан каралган башкалар.

7. Учреждениенең күзәтү советы

7.1. Учреждениенең күзәтчелек советы (алга таба - Күзәтчелек советы) 9 кешедән тора.

7.2. Күзәтчелек советы составына түбәндәгеләр керә:

гамәлгә куючы вәкилләре - 3 кеше;

жирле үзидарә органнары вәкилләре - 2 кеше;

мөкәт мөнәсәбәтләре буенча вәкаләтле орган вәкилләре -

1 кеше;

жәмәгәтчелек вәкилләре - 2 кеше;

Учреждение хезмәткәрләре вәкилләре (Учреждениенең хезмәт коллективы жылышы карары нигезендә, жылышта катнашучыларның исемлек составынан күпчелек тавыш белән кабул ителгән) - 1 кеше.

7.3. Күзәтчелек советы вәкаләтләре чоры 5 ел тәшкил итә.

7.4. Бер үк зат берничә тапкыр Күзәтчелек советы әгъзасы булырга мөмкин.

7.5. Күзәтчелек советы әгъзалары булырга хокуклы түгел: Учреждение житәкчесе һәм аның урынбасарлары; алынмаган яисә үтелмәгән хөкем булган затлар.

7.6. Учреждение Күзәтчелек советы әгъзаларына үз бурычларын үтәгән өчен бүләкләүләргә хокуксыз, моңа Күзәтчелек советы эшендә катнашуга турыдан-туры бәйле документаль расланган чыгымнарны компенсацияләү керми.

7.7. Күзәтчелек советы әгъзасы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылырга мөмкин:

Күзәтчелек советы әгъзасы үтенечә буенча;

Күзәтчелек советы әгъзасы сәламәтлеге торышы буенча дүрт ай дәвамында Учреждение урнашкан урында үз бурычларын үтәмәгән яисә булмаганга күрә;

Күзәтү советы әгъзасын жинаять жаваплылыгына жәлеп иткән очракта.

7.8. Дәүләт органы вәкиле булган һәм әлеге орган белән хезмәт мөнәсәбәтләрендә торучы Күзәтчелек советы әгъзасы вәкаләтләре хезмәт мөнәсәбәтләре туктатылган очракта шулай ук вакытыннан алда туктатылырга мөмкин.

7.9. Күзәтчелек советы әгъзаларының үлеме яисә аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылуга бәйле рәвештә, Күзәтчелек советында барлыкка килгән вакантлы урыннар вәкаләтләренең калган чорына биләнә.

7.10. Күзәтчелек советы рәисә күзәтүчеләр советының вәкаләтләре чорына алар арасынан иң гади күпчелек тавыш белән - Күзәтчелек советы әгъзаларының гомуми тавышынан сайлана.

7.11. Күзәтчелек советы рәисә Күзәтчелек советы эшен оештыра, аның утырышларын чакыра, аларда рәислек итә һәм беркетмә алып баруны оештыра.

7.12. Күзәтчелек советы рәисә урынбасары итеп, Учреждение хезмәткәрләре вәкилләреннән тыш, Күзәтчелек советы әгъзаларының күпчелек тавышынан тыш, яшь буенча өлкән әгъзасы сайлана.

7.13. Күзәтчелек советы секретаре Күзәтчелек советы әгъзалары тарафыннан күпчелек тавыш белән сайлап куела.

7.14. Күзәтчелек советы секретаре Күзәтчелек советы утырышларын әзерләү, утырыш беркетмәсен алып бару һәм анда чагылыш тапкан белешмәләренең дәрәжәгә өчен җавап бирә, шулай ук утырышны уздыру урыны һәм сроклары турында хәбәрләр

тарата. Утырышны уздыру турындагы хәбәрләр һәм башка материаллар Күзәтчелек советы әгъзаларына утырыш үткәрелүгә өч көннән дә соңга калмыйча жиберелергә тиеш.

7.15. Учреждение хезмәткәрләре вәкиле Күзәтчелек советы рәисе һәм урынбасары итеп сайлана алмый.

7.16. Күзәтчелек советы теләсә кайсы вакытта үзенең рәисен һәм рәис урынбасарын яңадан сайларга хокуклы.

7.17. Күзәтчелек советы рәисе булмаганда, аның функциясен рәис урынбасары башкара.

7.18. Күзәтчелек советы компетенциясенә караган сораулар Учреждениенең башка органнарына карауга тапшырыла алмый.

7.19. Күзәтчелек советы яки аның теләсә кайсы әгъзасы таләбе буенча Учреждение житәкчесе ике көн эчендә Күзәтчелек советы компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча мәгълүмат тапшырырга тиеш.

7.20. Күзәтчелек советы компетенциясенә түбәндәгеләрне карау керә:

1) Учреждение Уставына үзгәрешләр кертү турында гамәлгә куючы яисә Учреждение житәкчесе тәкъдимнәрен;

2) Гамәлгә куючы яисә Учреждение филиалларын төзү һәм бетерү, аның вәкиллеләрен ачу һәм ябу турында Учреждение житәкчесе тәкъдимнәрен;

3) Учреждениене үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында Учреждение учредителе яисә житәкчесе тәкъдимнәрен;

4) оператив идарә хокукында Учреждениегә беркетелгән мөлкәтне алу турында Учредительнең яисә Учреждение житәкчесенең тәкъдимнәрен;

5) Учреждение житәкчесенең башка юридик затларга Учреждениенең катнашуы турындагы тәкъдимнәрен, шул исәптән акчаларны һәм башка юридик затларның устав (жыелма) капиталына кертү яисә мондый мөлкәтне гамәлгә куючы яисә катнашучы буларак башка юридик затларга тапшыру турындагы тәкъдимнәрен;

6) автоном учреждениенең финанс-хужалык эшчәнлеге планы проекты;

7) Учреждение житәкчесе тәкъдиме буенча Учреждение эшчәнлеге турында һәм аның мөлкәттенән файдалану турында, аның финанс-хужалык эшчәнлеге планын үтәү, Учреждениенең еллык бухгалтерлык хисабын башкару турында;

8) “Автономияле учреждениеләр турында” Федераль закон нигезендә мөлкәт белән эш итү буенча килешүләр башкару турында Учреждение житәкчесе тәкъдимнәрен;

9) Учреждение житәкчесенең эре килешүләр башкару турындагы тәкъдимнәрен;

10) кызыксыну булган килешүләр төзү турында Учреждение житәкчесе тәкъдимнәрен;

11) Учреждение житәкчесенең Учреждение банк счетлары ача алган кредит оешмаларын сайлау турындагы тәкъдимнәрен;

12) Учреждениенең еллык бухгалтерлык хисабына аудит уздыру һәм аудиторлык оешмасын раслау мәсьәләләре.

7.21. Әлеге Уставның 7.20 пунктының 1-5 һәм 8 бүлекләрендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча Күзәтчелек советы киңәшләр бирә. Оештыручы әлеге мәсьәләләр буенча карарларны Күзәтчелек советы тәкъдимнәрен караганнан соң кабул итә.

7.22. Әлеге Уставның 7.20 пунктының 6 бүлегендә күрсәтелгән сорау буенча Күзәтчелек советы бәяләмә бирә, күчermәсе гамәлгә куючыга жиберелә. Әлеге Уставның 7.20 пунктының 11 бүлегендә күрсәтелгән мәсьәлә буенча Күзәтчелек советы бәяләмә бирә. Учреждение житәкчесе бу мәсьәләләр буенча Күзәтчелек советы бәяләмәләрен караганнан соң карар кабул итә.

7.23. Әлеге Уставның 7.20 пунктындагы 7 пунктчасы нигезендә тапшырыла торган документлар Күзәтчелек советы тарафыннан раслана. Күрсәтелгән документларның күчermәләре гамәлгә куючыга жиберелә.

7.24.Әлеге Уставның 7.20 пунктының 9, 10 һәм 12 пунктчаларында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча Күзәтчелек советы Учреждение җитәкчесе өчен мәҗбүри булган карарлар кабул итә.

7.25. Әлеге Уставның 7.20 пунктының 1-8 һәм 11 пунктчаларында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм бәяләмәләр Күзәтчелек советы әгъзаларының тавышларының гомуми саныннан күпчелек тавыш белән бирелә.

7.26. Әлеге Уставның 7.20 пунктының 9 һәм 12 пунктчаларында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар Күзәтчелек советы тарафыннан әгъзалар тавышларының гомуми саныннан өчтән ике өлеше белән кабул ителә.

7.27. “Автономияле учреждениеләр турында” Федераль законның 17 статьясындагы 1 һәм 2 өлешләрендә күрсәтелгән мәсьәлә буенча карар әлеге Уставның 7.20 пунктының 10 пунктчасында билгеләнгән тәртиптә Күзәтчелек советы тарафыннан кабул ителә.

7.28. Күзәтчелек советы компетенциясенә караган сораулар Учреждение башка органнарына карауга тапшырыла алмый.

7.29. Күзәтчелек советы утырышлары кирәк саен, ләкин кимендә кварталга бер тапкыр уздырыла.

7.30. Күзәтчелек советы утырышы кичектергесез үткәрелергә тиеш булганда, Күзәтчелек советы язмача хәбәрсез кичекмәстән җыелырга мөмкин.

7.31. Күзәтчелек советы утырышы аның рәисе инициативасы, гамәлгә куючы, Күзәтчелек советы әгъзасы яисә Учреждение җитәкчесе таләбе буенча белән чакырыла.

7.32. Күзәтчелек советы аның әгъзаларына секретаре утырыш үткөрү вакыты һәм урыны турында хәбәр итә.

7.33. Күзәтчелек советы утырышында Учреждение җитәкчесе катнашырга хокуклы. Күзәтчелек советы рәисе тарафыннан чакырылган башка затлар, Күзәтчелек советы әгъзаларының гомуми саныннан өчтән бере каршы килмәсә, утырышта катнашырга мөмкин.

7.34. Күзәтчелек советы утырышы, әгәр Күзәтчелек советы әгъзаларының барысы да аны уздыру вакыты һәм урыны турында хәбәр ителсә һәм утырышта Күзәтчелек советы әгъзаларының яртысыннан күбрәге катнашса, тулы хокуклы булып тора. Күзәтчелек советы әгъзасы итеп үз тавышыңны башка кешегә тапшыру рәхсәт ителми.

7.35. Күзәтчелек советы утырышында Күзәтчелек советы әгъзасы җитди сәбәпләр аркасында булмаган очракта, аның фикере язма рәвештә бирелергә һәм утырышны уздыру барышында Күзәтчелек советы тарафыннан исәпкә алынырга мөмкин. Әлеге пунктта күрсәтелгән тәртип «Автономияле учреждениеләр турында» Федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешенә 9 һәм 10 пунктларында каралган мәсьәләләр буенча карарлар кабул иткәндә кулланыла алмый.

7.36. Күзәтчелек советының һәр әгъзасы тавыш биргәндә бер тавышка ия. Тавышлар тигезлеге очрагында хәлиткеч булып Күзәтчелек советы рәисе тавышы тора.

7.37. Күзәтчелек советының беренче утырышы учреждение төзелгәннән соң өч көн эчендә гамәлгә куючы таләбе буенча карала. Күзәтчелек советының яңа составының беренче утырышы аны гамәлгә куючы таләбе буенча сайлаганнан соң өч көн эчендә чакырыла. Мондый утырышта Күзәтчелек советы рәисен сайлаганчы, Учреждение хезмәткәрләре вәкилләнән тыш, Күзәтчелек советының яшь буенча өлкән әгъзасы рәислек итә.

8. Учреждение җитәкчесе

8.1. Учреждение җитәкчесе - директоры компетенциясенә Учреждение эшчәнлегенә белән ағымдагы җитәкчегә гамәлгә ашыру мәсьәләләре керә, моңа законнар яисә Устав тарафыннан Учредитель һәм Күзәтчелек советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр керми.

8.2. Учреждение директоры үз эшчәнлеген Учреждениенең Күзәтчелек советы белән килештерелгән хезмәт шартнамәсен гамәлгә куючы белән төзелгән нигездә гамәлгә ашыра.

8.3. Учреждение директоры учреждение эшчәнлегенә агымдагы житәкчелекне гамәлгә ашыра һәм Учреждениенең гамәлгә куючысы һәм Күзәтчелек советы эшчәнлегендә хисап тота.

8.4. Учреждение директоры учреждение исемненән ышанычнамәсез эш итә, Татарстан Республикасы территориясендә һәм аннан читтә аның мәнфәгатьләрен яклай, Учреждение исемненән килешүләр төзи, хезмәткәрләргә аерым йөкләмәләрне үтәүгә ышаныч бирә, банкларда исәп-хисап һәм башка счетлар ача, Учреждение мөлкәте белән үз компетенциясе чикләрендә эш итә.

8.5. Учреждение директоры учреждениенең штат расписаниесен, аның финанс-хужалык эшчәнлеге планын, аның еллык бухгалтерлык исәп-хисабын һәм Учреждение эшчәнлеген регламентлаучы эчке документларны раслый, боерыклар чыгара. Учреждение начальнигы күрсәтмәләре учреждениенең барлык хезмәткәрләре тарафыннан да үтәлергә тиеш.

8.6. Учредитель белән килештерү буенча Учреждение директоры Учреждение эшчәнлегенә белән идарә итү структурасын, өстәмәләр һәм өстәмә түләүләр, хезмәткәрләргә бүләкләү тәртибен һәм күләмен билгели, шулай ук Учреждениенең эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен раслый.

8.7. Учреждение директоры:

- сәламәтләндерү-тәрбия һәм белем бирү процессын планлаштыра, оештыра һәм контрольдә тота, Учреждение эшенең сыйфаты һәм нәтижәләргә өчен җавап бирә;

- сәламәтләндерү-тәрбия һәм белем бирү процессы вакытында балаларның һәм хезмәткәрләргә тормышы һәм сәламәтлеге өчен, хезмәтне һәм куркынычсызлык техникасын саклау нормаларын үтәү өчен җаваплы;

- балалар, аларның ата-аналары (законлы вәкилләре), дөүләт, жәмгыять һәм Учредитель алдында квалификация таләпләре, хезмәт шартнамәсе һәм әлеге Устав каралган функциональ бурычлар нигезендә үз эшчәнлегенә нәтижәләргә өчен җаваплы.

9. Идарәнең башка органнары

9.1. Учреждение белән идарә итү Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм Учреждение законнары нигезендә гамәлгә ашырыла һәм бер кеше тарафыннан житәкчелек һәм үзидарә принципларында төзелә.

9.2. Учреждение белән идарә итү Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының “Балаларның һәм яшьләргә ялын, аларны сәламәтләндерүне, мәшгульлеген оештыру турында” карары нигезендә демократия, ачыклык, гомумкешелек кыйммәтләренең өстенлеге, кешенең гомерен һәм сәламәтлеген саклау, шәхеснең иреккә үсешен саклау принципларында гамәлгә ашырыла.

Учреждениенең үзидарә формалары булып хезмәт коллективының гомуми җыелышы тора.

9.3. Учреждение идарәсенең югары органы булып хезмәт коллективының гомуми җыелышы (алга таба - җыелыш) тора. Җыелышны Учреждение эшчәнлегендә хезмәт шартнамәсе нигезендә катнашучы гражданныр төзи. Җыелыш рәисе - Учреждение башлыгы.

Җыелыш карарлары ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Әгәр хезмәт коллективы җыелышында Учреждение хезмәткәрләргә исемлек составының кимендә өчтән икесе катнашса һәм карар өчен җыелышта катнашучыларның яртысыннан күбрәгә тавыш бирсә, карарлар кабул ителгән дип санала. Җыелыш кирәк булган саен уздырыла.

9.4. Җыелыш түбәндәгеләргә хокуклы:

- Учреждение Уставын карарга һәм кабул итәргә, аңа кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертәргә;

- сайлау һәм аларның вәкаләтләр срогын билгеләү;
- администрация эше нәтижеләре буенча хисапларны тыңларга;

- Учреждение начальнигы тарафыннан фикер алышуга тәкъдим ителә торган мәсьәләләрне карарга һәм карарлар кабул итәргә.

9.5 Балалар (яшьләр) сәламәтләндрү лагерьларын оештырганда учреждениеләрдә ирекле нигездә балалар (яшьләр) үзидарәсе органнары төзелергә мөмкин. Учреждение балалар (яшьләр) оешмалары вәкилләренә кирәкле мәгълүмат бирә һәм, аларның мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча фикер алышканда, үзидарә органнары утырышларында катнашуга рөхсәт бирә.

9.6. Учреждениедә сәламәтләндрү, тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегенең нәтижеләлеген арттыру, хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгын камилләштерү максатларында педагогик яисә методик совет төзелергә мөмкин.

Учреждениенең педагогик советы сәламәтләндрү, ял итү, тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегенә планнары турында фикер алыша һәм раслый; учреждениенең педагогик хезмәткәрләре мәгълүматын һәм хисапларын, сәламәтләндрү, тәрбияләү, ял һәм белем бирүне оештыру мәсьәләләре буенча Учреждение белән элемтәдә торучы оешмалар һәм учреждениеләр вәкилләренең докладларын, шул исәптән санитария-гигиена режимын үтәүне тикшерү турындагы, хезмәтне саклау һәм сәламәтлек саклау турындагы хәбәрләрне, Учреждение эшчәнлегенең башка мәсьәләләрен тыңлый һәм раслый.

Педагогик совет компетенцияләренә түбәндәгеләр керә:

- сәламәтләндрү, ял итү, тәрбия һәм белем бирү эшчәнлегенә стратегиясен билгеләү;
- Учреждениенең сәламәтләндрү, ял итү, тәрбия һәм белем бирү программаларын раслау;
- педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү эшен оештыру, аларның инициативаларын үстерү, педагогик тәҗрибәне тарату;
- педагогик хезмәткәрләрне бүләкләүнең төрле төрләренә тәкъдим итү.

Учреждениенең методик советы методик совет турындагы нигезләмә нигезендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра.

9.7. Учреждениядә эшчәнлегенә һәм вәкаләтләре попечительләр советы турында нигезләмә белән регламентлаштырыла торган попечительләр советы төзелергә мөмкин.

Попечительләр советының төп максатлары:

- сәламәтләндрү һәм белем бирү процессында катнашучыларны социаль яклау;
- Учреждение эшен һәм үсешен тәэмин итү өчен бюджеттан тыш чаралар жәлеп итү һәм аларны файдалануны тикшереп торы.

10. Учреждениенең хезмәт коллективы

10.1. Учреждениенең хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә аның эшчәнлегендә катнашучы барлык хезмәткәрләре хезмәт коллективы әгъзалары була.

10.2. Учреждениегә штатлы вазыйфаларга затлар Россия Федерациясенең хезмәт турындагы законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

Массакүләм чаралар, шулай ук сәламәтләндрү һәм профиле лагерьлар оештыру вакытында учреждениегә өстәмә штаттан тыш хезмәткәрләр кабул ителә. Гамәлгә куючы белән килештереп, Учреждение учреждение хезмәткәрләренең эш хакының формасын, системасын һәм күләмен мөстәкыйль билгеләргә, шулай ук өстәмәләрнең төрләрен һәм күләмнәрен, өстәмә түләүләр һәм кызыксындыру характерындагы башка түләүләрне (хезмәткә түләүнең бердәм фонды) билгеләргә мөмкин.

10.3. Социаль хезмәтләр, мәгариф һәм башка учреждениеләр хезмәткәрләре балалар белән эшләү өчен лагерьларга, кагыйдә буларак, аларның чираттагы ялына туры килми торган чорда жиберелә.

Лагерьда эшлэгән вакытта күрсәтелгән хезмәткәрләрнең эш урыны буенча “Балалар һәм яшьләр ялын, аларны сәламәтләндерүне һәм эш белән тәэмин итүне оештыру турында” Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары нигезендә билгеләнгән хезмәт хақы саклана.

10.4. Учреждение хезмәткәрләре өчен эш көне һәм эш атнасының, ял вакытының озынлыгы хезмәт килешүендә (контрактта) һәм эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрендә билгеләнә.

10.5. Учреждение хезмәткәрләре эшкә кабул иткәндә балалар сәламәтләндерү учреждениесендә эшләү мөмкинлеге турында медицина бәяләмәсе (белешмә, медицина кенәгәсе), белем турында т һәм, кирәк булганда, тиешле курсларны (семинарларны) тәмамлау турында докумен күрсәтеләр.

10.6. Эшкә кабул ителгәндә учреждение хезмәткәрләре билгеләнгән тәртиптә хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж узарга, имгәнүләрне профилактикалау, балалар һәм яшүсмерләр белән бәхәтсезлек очракларын булдырмау, санитария-гигиена кагыйдәләрен һәм янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү мәсьәләләрен үтәргә тиеш.

11. Милек һәм финанс, финанс-хужалык эшчәнлеге

11.1. Учреждениенең милеге аңа оператив идарә хокукында беркетелә. Мөлкәтне аеруча кыйммәтле күчемле милек категориясенә кертү турындагы карар күрсәтелгән мөлкәтне автоном учреждениегә беркетү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта кабул ителә.

11.2. Устав бурычларын үтәү өчен кирәкле жир кишәрлеге аңа даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану хокукында бирелә.

11.3. Баулы муниципаль районының Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба - мөлкәт мөнәсәбәтләре буенча вәкаләтле орган) мөлкәт һәм жир кишәрлеге милекчәсе булып тора.

11.4. Үзенә беркетелгән мөлкәткә карата учреждениеләр алардан файдалану һәм эш итү хокукларын законнарда һәм мөлкәтне беркетү турындагы шартнамәдә билгеләнгән чикләрдә гамәлгә ашыра.

11.5. Учреждение, гамәлгә куючы һәм мөлкәти мөнәсәбәтләр буенча вәкаләтле орган ризалыгыннан башка, аңа беркетелгән яисә әлегә мөлкәтне сатып алуга бүлөп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган күчемсез мөлкәт һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт белән эш итәргә хокуклы түгел.

11.6. Калган мөлкәт, шул исәптән күчемсез мөлкәт белән, Учреждение, гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, мөстәкыйль рәвештә эш итәргә хокуклы.

11.7. Мөлкәт һәм финанс ресурсларын формалаштыруның төп чыганаclarы түбәндәгеләр:

- аңа оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәт;
- субсидияләр һәм субвенцияләр рәвешендә бюджет кертемнәре;
- гамәлгә куючыдан керемнәр;
- түләүле хезмәтләр күрсәтүдән кәргән чаралар;
- юридик һәм физик затларга юлламаларны гамәлгә ашырудан акчалар;
- бюджеттан тыш максатчан чыганаclar (грантлар, Россия Федерациясе иганәчеләре һәм Социаль иминият фонды акчалары, һөнәри берлекләр һәм башка учреждениеләр акчалары);

11.8. Учреждениенең өстәмә акчасы түбәндәгеләрдән формалаша:

- дәүләт, ижтимагый һәм хосусый предприятиеләрдән һәм оешмалардан, аерым граждандардан грантлар, түләүсез ярдәм, бүләкләр тәртибендә кәргән акчалар һәм матди кыйммәтләр;
- Учреждение файдасына үткәрелә торган чаралардан алынган керемнәр;
- гамәлгә куючының дотацияләре;

- банк кредитлары;
- Учреждениенең өстәмә финанс һәм хужалык эшчәнлеге;
- законнар нигезендә алынган башка керемнәр һәм керемнәр.
- товарлар, эшләр һәм хезмәтләр рәвешендә физик һәм юридик затларның ирекле иганәләре;

- кануннар нигезендә алынган башка керемнәр һәм керемнәр.

11.9. Өстәмә акчаларны жәлеп итү гамәлгә куючылар бюджетыннан финанслауның нормативларын һәм абсолют күләмнәрен киметүгә китерми. Агымдагы елда файдаланылмаган өстәмә акчалар Учреждениедән алына яки гамәлгә куючыдан киләсе елны финанслау күләмендә исәпкә алына алмый.

11.10. Учреждениенең мөлкәте һәм акчасы аның балансында чагыла һәм ул Устав билгеләгән максатларга ирешү өчен кулланыла. Учреждениегә беркетелгән яисә үзенә шушы мөлкәтне сатып алуга Учредитель бүлеп биргән акчалар исәбеннән сатып алынган күчемсез мөлкәт, шулай ук Учреждениедәге аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт билгеләнгән тәртиптә аерымланган исәпкә алынырга тиеш.

11.11. Өстәмә акчалар исәбеннән алынган Учреждение керемнәре, шулай ук Россия һәм чит ил юридик һәм физик затларының иганәләре нәтижәсендә алынган акчалар һәм әлеге акчалар исәбеннән сатып алынган мөлкәт Учреждениенең мөстәкыйль карамагына керә һәм аерым баланста исәпкә алына.

11.12. Учреждение акчаларны һәм башка мөлкәтне башка юридик затларның устав (жыелма) капиталына кертергә яисә әлеге мөлкәтне гамәлгә куючы яисә катнашучы буларак бары тик мөлкәти мөнәсәбәтләр буенча вәкаләтле орган ризалыгы белән генә башка юридик затларга тапшырырга хокуклы.

11.13. Учреждение үзенә беркетелгән милекне һәм аны гамәлгә куючы бүлеп биргән акчаларга сатып алынган мөлкәтне бары тик шушы Уставта беркетелгән эшчәнлек максатлары һәм төрләре өчен генә файдалана.

11.14. Учреждение салым исәбен алып бара, хужалык һәм башка эшчәнлек нәтижеләре турында законнарда билгеләнгән тәртиптә оператив бухгалтерлык исәбе һәм статик хисап алып бара.

11.15. Учреждение гамәлгә куючыга ел саен күчемсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтне тоту чыгымнары исәбен, салым салуга чыгымнар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә расланган программалар кысаларында учреждениеләрне үстерүне финанс белән тәэмин итү чыгымнары исәбен тапшыра.

11.16. Учреждение устав эшчәнлеге кысаларында түбәндәге хезмәтләр (яки эшләр) күрсәтергә мөмкин:

11.16.1. Бәясә сәламәтләнדרү лагерена юллама өчен түләүгә кәргән хезмәтләр:

- балаларны социаль реабилитацияләү;
- сәламәтлекне торгызу;
- балалар белән массакүләм чаралар үткөрү (дискотекалар, кичәләр, ярышлар һ.б.);
- балалар берләшмәләренең: түгәрәкләр, студияләр, остаханәләр, предметлы эшчәнлек юнәлешләре (чит телне өйрәнүне дә кертеп), сәнгать ижаты, физик культура һәм спорт, экологик һәм биологик эшчәнлек юнәлешләре буенча дәрәсләрен оештыру һәм башкалар;

- походлар (жәяүлеләр, эретмәләр һ.б.) үткөрү;

- учреждение эшчәнлеге юнәлеше һәм аның статусы нигезендә хезмәт күрсәтүләренең башка төрләрен үтәү.

11.16.2. Учреждение эшчәнлегенең төп программасыннан тыш, сәламәтләнדרү лагерена (хезмәтләргә һәм эшләргә) юллама бәясенә керми торган түләү өчен өстәмә хезмәтләр:

- медицина хезмәтләренең аерым төрләрен күрсәтү;
- мавыктыргыч чаралар үткөрү (кинофильмнар, видеофильмнар карау);
- компьютер уеннарын оештыру;
- балалар белән аерым шөгыльләр оештыру (спорт, туризм, телләр өйрәнү һ.б.)

- экскурсия хезмәтләре күрсәтү;
- походлар оештыру.

11.16.3. Әзерлекле кадрлар, буш урыннар, эш урыннары, жиһазлар һ.б. булганда, Учреждение физкультураны, спортны, туризмны, сәламәт яшәү рәвешен һәм сәламәтлекне саклауны үстерү, социаль-мәдәни ихтыяжы канәгатьләндерү, өстәмә хужалык исәп-хисап эшчәнлегә рәвешендә халыкка, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга бюджеттан финанслана торган программалар кысаларыннан түләүле хезмәтләр күрсәтергә хокуклы.

Түләүле хезмәтләр төрләре түбәндәгеләр булырга мөмкин:

- балалар, үсмерләр һәм яшьләрнең ялын оештыру;
- балалар, яшүсмерләр, яшьләр, шулай ук гаиләләр төркемнәре өчен массакуләм мәдәни-агарту, сәламәтләндерү, күңел ачу чаралары оештыру;
- медицина хезмәтләренең аерым төрләрен күрсәтү;
- мавыктыргыч чаралар үткөрү (кино һәм видеофильмнар карау);
- компьютер уеннарын оештыру;
- балалар белән шөгыйльләнүнең аерым төрләрен оештыру (спорт, туризм, телләр өйрәнү һ.б.)
  - гаилә ялы өчен «якшәмбе» һәм күпкөнлек савыктыру чараларын оештыру;
  - ял итү чараларын оештыру өчен база арендау;
  - жәмәгать туклануын оештыру (шул исәптән үз буфетын, кафены вакытлыча ачу яисә үз билгеләнеше буенча кухня бинасын юридик һәм физик затларга арендага биру);
  - төрле чараларда катнашучылар, командировкага килүчеләр һәм шәхси затларның стационар базасында вакытлыча яшәвен оештыру;
  - балалар һәм яшүсмерләр тарафыннан житештерелгән мәдәни-көнкүреш һәм башка билгеләнештәге товарлар сату;
    - мәгълүмат биру хезмәтләре күрсәтү һәм учреждение эшчәнлегә юнәлешләре буенча интеллектуаль продукция сату;
    - ксерокопияләү, типографик, фотохезмәт күрсәтүләр;
    - экскурсия һәм туристлык хезмәтләре күрсәтү;
    - арадашчы хезмәтләре күрсәтү;
    - туристлык һәм спорт инвентарен прокатка биру (шундый хезмәтләр күрсәтү өчен өстәмә инвентарь булган очракта);
    - Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килми торган башка хезмәтләр.

11.17. Өстәмә түләүле хезмәтләр Учреждение хезмәткәрләре тарафыннан да, тиешле очракларда жәлеп ителә торган белгечләр тарафыннан да күрсәтеләргә мөмкин. Өстәмә түләүле хезмәтләр бюджеттан финанслана торган Учреждениенең төп эшчәнлегә урынына гамәлгә ашырыла алмый. Әгәр аларны үтәү Учреждение уставы нигезендә гамәлгә ашырыла торган төп эшчәнлек дәрәжәсенә кимүенә китерергә мөмкин булса, өстәмә түләүле хезмәтләр һәм эшләр күрсәтелмәскә тиеш.

11.18. Лагерьның хужалык исәп-хисап эшчәнлегеннән өстәмә акча һәм матди чаралар һәм табыш түбәндәгеләрдә файдаланыла:

- Учреждениедә балалар һәм яшүсмерләр өчен хәйрия чаралары, конкурслар үткөрү;
- «хәвеф төркеменнән» балалар һәм яшүсмерләр өчен өстәмә савыктыру лагерьлары, походлар, экскурсияләр, экспедицияләр оештыруга һәм уздыруга;
- балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр өчен үткәрелә торган чараларның сыйфатына һәм лагерьда шартларны яхшырту өчен материаллар, инвентарь һәм жайланмалар сатып алуга;
- чит оешмалар хезмәт күрсәтүләренә түләү өчен, әгәр күрсәтелгән хезмәтләр Учреждение эчтәлегә шартлары яхшыруга бәйле булса;
- Учреждение хезмәткәрләрен матди кызыксындыруга;

- әгәр белгеч каралмаган һәм Учреждениенең штат расписаниесендә расланмаган булса, хужалык исәп-хисап һәм башка эшчәнлек алып бару өчен кирәкле белгечләрне жәлеп итүгә;

- Учреждение өчен транспорт сатып алуға.

11.19. Учреждение, гамәлгә куючы һәм мөлкәти мөнәсәбәтләр буенча вәкаләтле орган ризалыгы белән, мөлкәтне арендаучы һәм арендага бирүче сыйфатында эш итәргә хокуклы. Күчемсез мөлкәтне арендага тапшырган очракта, мондый мөлкәтне тотуны финанс белән тәэмин итү гамәлгә ашырылмый.

11.20. Беркетелгән милек объектларыннан файдаланган өчен аренда түләве алынмый, ә агымдагы ремонт, капитал һәм карап тоту чыгымнарын гамәлгә куючылар алып бара.

11.21. Учреждение хокуклы: үз эшчәнлегә турында мәгълүматны ирекле рәвештә таратырга, бәйсез тикшеренүләрнең нәтижәләрен дә кертеп, нәшрият эшчәнлеген гамәлгә ашырырга.

11.22. Бина территориясен һәм бинаны максатка караман юнәлештә файдалану, ә шулай ук анда даими рәвештә башка оешмалар урнаштыру тыела.

11.23. Учреждение үз алдында куелган максатларны һәм бурычларны гамәлгә ашыру, эшчәнлекнең кулланыла торган формаларына һәм ысулларына туры килү, Устав билгеләгән функцияләрне үтәү өчен Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Законында билгеләнгән тәртиптә җаваплы була.

11.24. Яңа объектларның хужалык эшчәнлегә, агымдагы һәм капитал ремонт, реконструкцияләү, яңа объектлар төзү һәм матди-техник базаны ныгыту күләмнәре Учредитель белән килешкәндә Учреждение тарафыннан билгеләнә.

11.25. Учреждение документлары Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм министрлыгы тәкъдимнәре нигезендә алып барыла. Учреждение эшенең еллык планы учреждение башлыгы тарафыннан раслана һәм гамәлгә куючы вәкиле тарафыннан килештерелә. Айлык планнар учреждение җитәкчесе тарафыннан раслана.

12. Мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм жайлау

12.1. Мәнфәгатьләр конфликты дигәндә хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы аның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвенә йогынты ясарга мөмкин һәм шул ук вакытта Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы һәм хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылыklar тудыра торган яисә килеп чыгарырга мөмкин булган, аның эшчесе Учреждениенең мөлкәтенә һәм (яисә) эшлекле абруена зыян китерергә сәләтле булган хәл аңлашыла.

12.2. Хезмәттәге бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый торган яисә йогынты ясый ала торган Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы дигәндә Учреждение хезмәткәре тарафыннан, хезмәт бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, үзе яки өченче затлар өчен акча, кыйммәтле әйберләр, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар, яисә мөлкәти характердагы хезмәтләр рәвешендә керемнәрнең алу мөмкинлегә аңлашыла.

12.3. Директор Учредительгә вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

12.4. Учреждение хезмәткәре Учреждение директорына вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш. Учреждение директорына хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган белешмәләр исемлегә, әлегә белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләрне теркәү тәртибе Учреждение директоры тарафыннан билгеләнә.

13. Учреждениене үзгәртеп кору һәм бетерү

13.1. Учреждение Россия Федерациясе Граждан кодексында, «Автономияле учреждениеләр турында» Федераль законда, башка федераль законнарда каралган очракларда һәм тәртиптә үзгәртеп оештырылырга мөмкин.

13.2. Учреждениене үзгәртеп кору түбәндәге формада гамәлгә ашырылырга мөмкин: ике яки берничә учреждение кушылу;

Учреждениегә бер яисә тиешле милек рәвешендәге берничә учреждение кушылу;

Учреждениенең ике учреждениегә яисә тиешле милек формасындагы берничә учреждениегә бүленеше;

Учреждениедән тиешле милек формасындагы бер учреждение яки берничә учреждение бүленеп чыгу.

13.3. Учреждение, әгәр күрсәтелгән процесста катнашучылар бер үк милекче мөлкәте базасында төзелгән булса, кушылу рәвешендә яңадан оештырылырга мөмкин.

13.4. Бюджет учреждениесе, Учреждениене гамәлгә куючысы карары буенча, аның тибын Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты билгеләгән тәртиптә үзгәртү юлы белән төзелергә мөмкин.

13.5. Учреждение Россия Федерациясе Граждан кодексында каралган нигездә һәм тәртиптә бетерелергә мөмкин.

13.6. Бетерелә торган Учреждениенең кредиторлары таләпләре «Автономияле учреждениеләр турында» Федераль закон нигезендә түләтү алынырга мөмкин булган мөлкәт хисабына канәгатьләнделә.

13.7. Учреждениенең кредиторлар таләпләрен канәгатьләнделгәннән соң калган, шулай ук законнар нигезендә Учреждение йөкләмәләре буенча түләү буларак алына алмаган мөлкәтнең исеме ликвидация комиссиясе тарафыннан Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районының муниципаль казнасына тапшырыла.

13.8. Учреждение бетерелгәндә яисә үзгәртеп оештырганда аның хезмәткәрләренә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә хокукларның үтәлүе гарантияләнә.

14. Виды локальных актов, регламентирующих деятельность учреждения

14.1. Учреждение эшчәнлегә түбәндәге локаль актлар белән регламентлана:

- гамәлгә куючы белән шартнамә;

Учреждениенең штат расписаниесе;

- күмәк хезмәт шартнамәсе;

- Күзәтчелек советы турында нигезләмә;

- өстәмәләр билгеләү һәм хезмәткәрләрнең вазыйфаи окладларына өстәмә түләү турында нигезләмә;

- түләүле хезмәт күрсәтүләр тәртибе турындагы нигезләмә;

- эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре белән;

- ял итүчеләр һәм укучылар өчен үз-үзеңне тоту кагыйдәләре;

- вазыйфаи инструкцияләр белән;

- хезмәтне саклау һәм куркынычсызлык техникасы кагыйдәләре буенча инструкцияләр;

- сәламәтлекне саклау буенча санитария-гигиена таләпләре;

- Учреждение начальнигының боерыклары һәм күрсәтмәләре белән.

14.2. Учреждение эшчәнлеген әлеге Уставның 7.1 статьясында күрсәтелмәгән башка локаль актлар белән регламентацияләү кирәк булганда, алар Уставка өстәмәләр сыйфатында теркәлергә тиеш.

14.3. Учреждениеләрнең локаль актлары әлеге Уставка каршы килә алмый.